

Mängen

LÄTT BLANDAT, FRÅN BRUKEN
KOSTA BODA ÅFORS JOHANSFORS

1|87

Varma Sommarhälsningar

KOSTA AKTIEBOLAG 1875–1894

Efter Angersteins död 1874 ombildades det gamla familjeföretaget genom Kongl. Majts resolution den 3 september 1875 till aktiebolag, med ett aktiekapital på 1 600 000 kronor, fördelade på 800 aktier á 2 000 kronor.

Bruksböckerna berättar VIII

Till bolagets styresman utsågs Landshövdingen Charpentier bosatt i Västerås. Den ekonomiska ställningen ansågs då vara mycket god, den produktiva skogsmarken utgjorde 9 295 har med växande barrskog, värderad till 1 107 412 kronor. Kreatursbeståndet på gårdarna bestod av: 108 oxar, 128 kor, 64 ungnöt, 175 får och 25 hästar.

Innan aktiebolaget bildades upptogs ett hypotekslån på 150 000 kronor mot 5,1/4 % ränta. Beloppet delades mellan delägarna. Amortering och förräntning försatte jämte vikande konjunkturer och konkurrens från småbruken det nya bolaget i en svår ekonomisk situation. Försäljningen sjönk katastrofalt. Småbruken sänkte sina priser och lämnade 30 % rabatt på köp över 100 kronor. Situationen började bli ohållbar. I brev den 31 mars 1877 meddelar Förvaltare Solberg till Landshövding Charpentier att hans styrelsearvode inte kan utbetalas, brukskassan är helt och hållet slut. I detta läge beslutades, att ekonomin skulle avhjälpas genom avverkning och försäljning av

virke från de stora skogstillgångarna. Nya lån togs upp för att bli bygga ett sågverk vid Blågöl, som togs i bruk 1879. Samtidigt lades en vattenledning från pumpverk vid Blågöl till en reservoar vid hyttan med vidare fördelning till de olika lokalerna. Tidigare hade vatten forslats i tunnor med oxar till bruket.

Samtidigt byggdes en krossverksbyggnad (nuvarande ingång till marknadskontor m m) i anslutning till magasinbyggnad. 1879 försågs krossverket med en 2 570 fot lång linbana från ångmaskinen vid Blågöl, som drivkraft för kross och snickarverkstad som låg på andra våningen.

Vid Lessebo station byggdes magasin och stall. Sedan Wexjö-Carlscrona Jernväg öppnats för allmän trafik 1874, skedde all transport med oxforor och häst till Lessebo. 1877 uppförde Byggmästaren Carl Mild på Hästön arbetarbostaden på backen (Blåsbackalund) nu använd som lager. Samme byggmästare uppförde 1880 musikpaviljongen norr om hyttan. Hela fabriksområdet inhägnades, vaktstuga byggdes och portvakt anställdes.

Avverkningar, och den dagliga förbindelsen med Lessebo station, krävde stora förbättringar av vägar och drog stora kostnader. Övriga investeringar jämte utdelning till aktieägarna, försatte bruket i en ytterligare bekymmersam situation, som inte kunde avhjälpas med inkomster från skogsegendomen.

Landshövding Charpentier avlider genom eget förvållande 1886 och ny styrelse utses. Som VD utsågs Kapten

C. Håkansson, Växjö. Den nya styrelsen ansågs inte ens kunna uppehålla driften till nästa ordinarie bolagsstämma, utan beslöt vid extra sammanträde den 16 juli 1887, att frågan skulle tas upp om en total nedläggning av bruket skulle ske, eller om en genomgripande omläggning av hela driften skulle vidtagas.

Försök hade gjorts, inom- och utomlands, att avyttra egendomen helt eller delvis, men inga köpare fanns, något som vi får vara tacksamma för. Kanske ett av de viktigaste besluten i Kostas historia fattades, att såväl glasbruksdriften som jordbruket skulle genomgå stora rationaliseringar och ombyggnader, för att få en bättre lönsamhet. För att kunna genomföra detta ekonomiskt beslutades, att all skog som mätte 10" och däröver i brösthöjd skulle

MÄNGEN

Personaltidning för

Kosta Boda AB, 360 52 Kosta

Utgiven i juni 1987

Redaktionskommittén:

Sven-Åke Erlandsson

Hans Israelsson

Tommy Ragnarsson

Sten Robert

Peter Petersson

Kajsa Wahlström

Redaktör:

Ove Alström

Ansvarig utgivare:

Bengt Gullbrandson

Där inget annat anges har Ove Alström tagit fotografierna och skrivit texten.

Innehållet i Mängen får återges eller citeras om källan anges enligt följande: Mängen, personaltidning för Kosta Boda AB.

Mängen ISSN 0345 - 8261

avverkas, försågas och hyvlas. Efterfrågan på trävaror för export var god. För att leda och svara för denna omfattande skogsavverkning anställdes 1887 Jägmästaren Axel F. Hummel från Kalix, och Kosta Trävaruaffär bildades. Därmed inleddes en epok i Kostas historia som kom att betyda mycket för hela bygden och dess inbyggare. Det framgår av ett citat från Smålandsposten 1888 den 1/3:

— I ett brevkort från Kosta den 27 februari 1888 omtalas att liv och rörelse rådde sedan Kosta AB börjat avverka sina betydliga skogar. Ledningen av avverkningen och försäljningen hade anförtratts åt Jägmästaren Axel Hummel, som under sin föregående verksamhet i både norra och södra Sverige förvärvat sig stor erfarenhet i skogsaffärer. För att minska de dryga transportkostnaderna anlades en järnväg från Lessebo förbi Kosta glasbruk till den 2 — 3 km norr därom liggande Visjön, kring vilken bolaget har sina värdefulla skogar. Hela järnvägen blir ca 18 km lång och är naturligtvis nästan uteslutande avsedd för godstrafik. Kostnaderna reduceras till en bråkdel av vad en vanlig smalspärig järnväg kostar. Räls och rörlig material var av Decuvillees tillverkning. Arbetet hade pågått sedan september 1887 och bortåt 100 man sysselsattes. Den stränga och snörika vintern hade i hög grad försvårat arbetet men nu återstod bara utläggning av slipers och räls samt grusning, och sträckan Kosta-Visjön var redan sedan länge färdig.

Detta hade medfört den fördelen att byggnadsmaterial m m lätt kunde forslas till Visjön, där en stor såg med tre fasta och två lösa ramar, ett stall för 42 hästar och flera snygga arbetarbo-städer redan var uppförda. Ca 180 skogsarbetare arbetade i de djupt snö-höljda skogarna. Vid en gammal tillbyggd såg vid Blågöl fanns två ramar. Ett hyvelverk skulle också anläggas, för att med största fördel kunna använda också sämre virke. Båda sågarna skulle förses med elektrisk belysning. Det blev billigare och mindre eldfarligt än fotogenbelysning. De 180 skogshuggarna, de flesta från Värmland, hade hjälp av 60 — 70 hästar, som drog fram stockarna till de båda sågarna. Skogshuggarna och järnvägsarbetarna hade god, och körarna till och med riklig, arbetsförtjänst. Blockhus hade byggts mitt i skogen för 20 — 30 personer."

År 1889 utsågs Hummel till Verkställande Direktör för bolaget och han flyttade in i den prydliga direktörsbostaden. Om hans omfattande saneringsarbete och omdaningar berättas mera i kommande nummer.

Eric Karlsson

BENGT GULLBRANDSON:

Nu tar vi paus inför andra halvlek...

De flesta av oss Kosta Boda-anställda går nu på en efterlängtd semester. Många är dock kvar i sitt arbete för att ta hand om gästande turister och för att *sälja* våra varor i våra butiker.

Jag är glad över att vår försäljning stigit i maj/juni, vilket givit en god beläggning i våra produktionsenheter. Det är dock ännu för tidigt att ropa hurra. Dels återstår en bit till våra budgetmål och dels behöver vi en stabilitet på en bra nivå.

Mina erfarenheter av mina tre första månader i Kosta Boda är övervägande positiva. Det stora kunskaps- och vår fina tradition är en god grund att bygga vidare på.

Några år av för svag produktutveckling, dålig marknadsföring, en för kraftig prisökningstakt och vissa kvalitetsproblem har gjort att vi stadigt tappat volym.

Detta måste vi ändra på! Ett gott tecken är att vår glaskvalitet nu har blivit mycket bättre. Och den kvaliteten måste vi minst hålla. Ytterligare insatser behövs på kvalitetssidan för att vi skall bli tillräckligt bra. En hel del kvalitetshöjande åtgärder kommer därför att göras — mera härom i höst.

I höst kommer vi att genomföra *bra* och *säljande* reklamkampanjer. Det är också viktigt att vår säljpersonal aktivt arbetar på att hjälpa till att sälja varor ut ur kundernas butiker. Aktiverer och tar initiativ till att butikerna följer upp våra kampanjer och exponerar våra varor på ett säljande sätt.

Vårt produktutvecklingsarbete skall bli bättre målinriktat och ett bättre

samarbete med produktionen uppnås, så att produkterna blir så »produktionsvänliga» som möjligt redan från början.

Men även ny teknik måste in så att vi också kan göra nya typer av produkter.

Om våra priser är så höga, att ingen vill köpa dem, är det ju ingen idé att tillverka dem. I flera fall har nu våra priser justerats så att flera människor vill köpa våra produkter. Det krävs då att vi är kostnadseffektiva, annars får vi för små marginaler.

Teknisk utveckling och vardagsrationaliseringar är viktiga. Bättre arbetsmiljö, bättre kvalitet och höjd produktivitet går ofta hand i hand. Lämna gärna dina idéer och förslag till Förslagskommittén. Du kan då tjäna en slant extra och gör dessutom en extra insats för ditt företag.

Man vinner inget 100-meterslopp genom att springa 80 eller 95 meter. Vi måste vara uthålliga, målmedvetna och nå ända fram, då sätter vi pricken över i!

Jag tror att vårt företag kommer att få en fin och bra framtid om vi hjälps åt att dra åt samma håll. Jag har känt och märkt att nästan alla inom Kosta Boda ställer upp på detta. Det är den största garantin för en bra framtid och det känns bra.

Hösten är vår största säsongs- och jag räknar med en mycket god försäljning under hela hösten.

Tack alla för ett bra och trevligt samarbete. Jag önskar er alla en RIKTIGT SKÖN SOMMAR!

Bengt G.

NY I KONCERN- LEDNINGEN

LEN VICKERS vice VD i KOSTA-KONCERNEN

Kosta-koncernens nye vice VD heter Len Vickers och är född i England, i Bolton Lancashire, för 45 år sedan. Len är egentligen en förkortning av Leonard. När Len gått ut High School blev det studier i franska och tyska språken på det välkända universitetet i Cambridge. Där spelade Len mycket »soccer», d.v.s. fotboll, men studerade flitigt och tog en BA degree, en akademisk examen som uttalas Bachelor of Art.

Nu blev den unge Len Vickers en vandrande gesäll ute i Europa. Ett helt år luffade han runt för att lära känna världen och för att finna sin plats. Det blev ett treårigt arbetskontrakt med Unilever, där Len Vickers blev säljare och produktionsansvarig för frysmat.

Nästa anställning gällde reklam vid den välkända byrån BBDO i New York, USA. Där stannade Len i hela tio år innan han tog steget över till ett av världens största företag, General Electric. Under nio år arbetade Len Vickers med marknadsföring och reklam och som chef för marknadsstabben och en av rådgivarna till ledningen i General Electric-koncernen.

Denne engelsman, som bor i USA, har också svensk anknytning, förutom den nya anställningen i Kosta-koncernen. Len Vickers är gift med Gunilla

Falkman-Vickers. Familjen består dessutom av barnen Tess, 22 år, som studerar på det ärevörddiga Princeton Universitet, Susan, 21 år, som studerar på Oxford Universitet i England, Ned, 18 år, som snart lämnar High School för att läsa vid Princeton och lilla Phoebe, 5 år.

Familjen bor på Manhattan i en före detta ostfabrik, numera förnämlig bostad för den stora familjen.

När Len Vickers har tid över läser han gärna böcker, helst modern litteratur. Han brukar också ägna sig åt jogging för att hålla formen i det hårda arbetslivet.

Fru Gunilla Falkman-Vickers driver tillsammans med ännu en svenska en glasbutik på Manhattan, New Glass, om vilken vi berättat tidigare i Mängen.

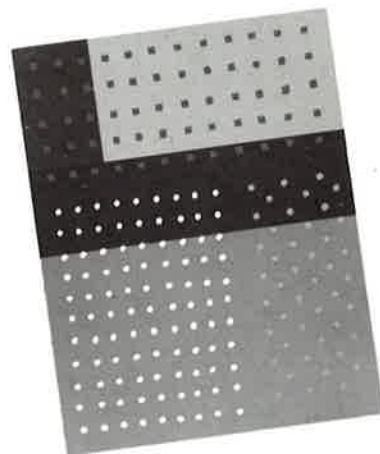
Len Vickers skall tillträda sin nya befattning den 1 juli, men har redan haft många kontakter med Kosta Boda för att förbereda sitt arbete i koncernen. Han ser som sin främsta uppgift att biträda VD Bengt Gullbrandson och att sköta USA-marknaden. Len Vickers är också styrelseordförande i vårt USA-bolag.

I Proventus årsberättelse kan man läsa »— de speciella problem som företaget haft i det amerikanska dotterbolaget nu fått sin offensiva lösning.» Mr Len Vickers är den offensiva kraft som Kosta-koncernen sökt.

PROVENTUS ÅRSREDOVISNING 1986

Nu har det kommit ännu en läckert förpackad årsberättelse från Proventus. Innehållet är minst lika spännande som omslaget är vackert, Årsberättelsen är en öppenhetlig redovisning av tillståndet i Proventus och dess olika verksamheter.

Vi har blivit bortskämda med välskrivna och vackra årsberättelser från Proventus. Årets upplaga är inget undantag. Det är klart att omslaget och den grafiska utstyrseln först fångar vår uppmärksamhet. Med iver öppnar man det glansiga omslaget och tränger in i innehållet fyllt med välskrivna texter och fina bilder och diagram.

Omslaget är verkligen exklusivt utformat. Av den totala upplagan på 25.000 ex av årsberättelsen är bara fem stycken likadana. Det finns alltså 5.000 varianter av omslaget, som dels består av ett tryck på pärmar med ett antal färgade ytor och dels av ett skyddsomslag av kraftig transparent plast? med övertryck av ett prickmönster. Det är glada färger och energiska prickar som möter läsaren och kanske har en positiv påverkan.

Alla bilder i årsberättelsen är tagna i färg och visar fram alla de betydelsefulla personer som utgör ledningen i Proventusföretagen. Den här gången är det en amerikansk fotograf, Deborah Feingold, som tagit bilderna. Hela årsberättelsen är för övrigt och som vanligt producerad av Hall & Cederquist.

»För att kunna göra saker och ting annorlunda måste man se dem annorlunda.» Det citatet kommer från årsberättelsen och kan kanske tolkas som en förklaring till de framgångar som Proventus redovisar. Man kan fortsätta att citera och få fram flera intressanta fakta. Till exempel »Hur femton miljoner blev två miljarder på sju år».

Om Kosta Boda finns många intres-

santa och öppen hjärtliga kommentarer. Som sammanfattande rubrik skriver man »Ett misstag var att avvecklingen av det främmande sortimentet inte omedelbart följdes av en anpassning av kostnadsstrukturen». Texten syftar till problemen på den amerikanska marknaden. Dit hänför sig den största enskilda förlusten för Kosta Boda-koncernen, men också de franska och australiska dotterbolagen bidrog till det dåliga resultatet: En operativ förlust på 18 Mkr. Med hänsyn till verksamhetens volym — Kosta-koncernens försäljning under 1986 var 240 Mkr — och förutsättningar på marknaden kan vi utan omskrivningar säga att 1986 var ett rejält förlustår för glaskoncernen.

Vidare läser vi att Proventus har som ägare nu vidtagit kraftfulla åtgärder. Detta sagt appropå kommentarerna kring en strategisk handlingsplan. Proventus har också satsat 41 Mkr i engångskostnader för att rekonstruera bolagets ekonomi för 1987. Kosta Boda bör visa vinst igen under 1987.

För att kunna genomföra förändringsarbetet behövdes en ny företagsledning och Bengt Gullbrandson anställdes som ny VD i Kosta Boda-koncernen. De speciella problem som företaget haft i det amerikanska dotterbolaget har också fått sin offensiva lösning. Ny styrelseordförande i USA-bolaget och tillika vice VD i Kosta Boda-koncernen blir från juli 1987 Len Vickers, som närmast kommer från befattningen som chef för marknadsstaben och en av rådgivarna till den verkställande ledningen i General Electric-koncernen.

Proventus uttalar sin stora tilltro till den nya ledningen för Kosta Boda och bedömer möjligheterna att återigen ge Kosta Boda tillväxt och lönsamhet som stora.

Nu är Proventus årsberättelse en ganska tjock skrift, omkring 70 sidor, och Kosta Boda tar inte mer utrymme än 3 sidor, så där finns massor av annan läsning också.

Även i år innehåller årsberättelsen en intressant debattartikel om det svenska bankväsendet. Nu med rubriken »Bankerna och ankdammen» och åter skriven av Proventus VD och vice VD Gabriel Urwitz och Mikael Kamras.

Proventus årsberättelse är trots sitt stora innehåll av siffror, diagram, företagsanalyser och annat tungt gods verkligen lättläst och samtidigt spännande. Var inte rädd, dyk in i den bara och du blir lönad.

Årsberättelsen är producerad av Hall & Cederquist. Magnus Briggert har skrivit texten. Deborah Feingold har fotograferat och Mats Gustavsson har gjort omslaget.

Ken Done och Anton Kock i Åfors hytta.

Foto Sten Robért

AUSTRALISK GÄSTFORMGIVARE I ÅFORS

Ken Done är världsberömd formgivare från Australien. Här i Sverige är han totalt okänd. Kosta Boda har satsat på honom som gästformgivare och under en intensiv vecka i Åfors satte han snurr på provverkstaden.

När man läser om den här artisten i tidskrifter från hans hemland eller från USA slås man av hur många motstridiga känslor han uppväcker. En av hans kolleger i Australien, Brett Whiteley, säger till exempel: »Jag tar hellre meta-don än Ken Done.» Ändå har Ken själv deklarerat att han beundrar Brett ... Andra uttalar sin ohöjda entusiasmen för hans artisteri.

Ken är alltså oerhört världsberömd — åtminstone i Australien och börjar bli i USA och Japan. Förstå rätt, det är inget förklenande omdöme. Han är reklammannen som hoppat av en framgångsrik karriär för att göra vad han själv vill. När han skulle ha sin första vernissage kom han på att måla hamnmotiv från Sydney på vita T-shirts att ge till journalisterna. Det var ett snilledrag. Nu är han omåttligt rik på att bland annat sälja T-shirts med egna motiv på eller vykort. Han har faktiskt en egen firma med 40 anställda för att producera allt han hittar på och för att sälja det.

Det är konstnär han är, Ken Done, men har svårt att bli erkänd som sådan

kanske mest för att han har sådan kommersiell framgång. Konstnärer skall ju helst svälta eller vara döda för att bli erkända. Det är solklart att han i sina uttrycksmedel lånat från sina erfarenheter som art director i reklambranschen under 20 år, eller sin stora och långa erfarenhet som reklamfilmmakare. Han säger själv, att det tagit honom halva livet att komma fram till sin skenbart enkla barnsliga stil.

Genom förmedling av Bertil Vallien blev Ken Done inbjuden som gästformgivare till Åfors Glasbruk, främst för produkter till den australiska marknaden.

Han kom väl förberedd till det vårkalla snöiga Sverige. Efter ett besök i höstas visste han en hel del om glasets möjligheter och nu var han laddad för arbete. Skisser för formtillverkning hade anlänt i god tid. Glaset var smält och ugnarna varma.

Kens problem nu var att finna en metod för att tillverka unika konstverk i glas som samtidigt duger till att mass-tillverkas i billiga varianter. Efter en intensiv vecka i provverkstaden flödade det av glasfiskar, koalabjörnar m.m. Nu ställer vi oss frågan: Lyckades Ken Done med sin föresats här? Vi får vänta och se.

En erfarenhet var det dock för alla som var med. Solbränd energi och vita leenden smittade av sig till alla. Och Ken saknas säkert nu av många.

Lennart Palm, Australien.

Jim McCarthy, USA.

Rolf Nilsen, Norge.

I slutet av maj hölls en konferens under två dagar för dotterbolagschefer från hela världen, marknadsavdelningen, företagsledning och formgivarna.

Konferensen syftade bland annat till att rikta in produktutveckling och försäljning mot samma mål.

Konferensen hade lånat lokaler i Kosta Folkets Hus och där hälsade VD Bengt Gullbrandson välkommen till Len Vickers och Jim McCarthy från USA, Ole Hundevadt från Schweiz och Frankrike, Lennart Palm från Australien, Nobuko Endo från Japan och Rolf Nilsen från Norge. Därtill fanns Lars-Gunnar Rydén, Björn Widlund och Gunilla Arvidsson från marknadsavdelningen på plats liksom Madeleine Liljenström, Kajsa Wahlström och företagsledningens Anders Engström och Lars Ekblad. Alla formgivarna var också med utom Bengt Edenfalk som befann sig i Italien.

Len Vickers, USA.

Konferens

Anders Engström redogjorde för det aktuella läget beträffande ekonomin och de olika dotterbolagscheferna för sina respektive marknader, innan man ägnade all sin energi till att gå igenom produktsortimentet. Under det arbetet fick alla klart för sig hur de olika ländernas marknader kan skilja sig ifrån varandra beträffande hur våra produkter passar in.

Len Vickers gick igenom företagets policyinriktning som sammanfattades i slagkraftiga mementon.

Nobuko Endo, Japan.

Kosta Bodas affärsidé diskuterades ingående och kunde sammanfattas i termer som god design och form, hög kvalitet, ett omfattande urval produkter och återkommande nyhetspresentationer.

En värdefull punkt på programmet var genomgången av höstens nyheter, där formgivarna direkt kunde lägga fram sina bakomliggande idéer och motiv för de olika serier och föremål de designat. Här kunde de också få synpunkter från marknadsfolket och många viktiga tankar kring produkterna generades vid detta möte.

Förutom Bengt Gullbrandson var Len Vickers också mycket aktiv som ledare av olika delar av konferensprogrammet. Inte minst gällde det ämnen som marknaden och produktutvecklingen.

Bengt Gullbrandson sammanfattade de två energiska dagarna och sa att det varit utomordentligt viktiga resultat som nåtts. Flera liknande möten skall hållas framöver lovade han.

Ole Hundevadt, Schweiz och Frankrike.

Marknads- NYTT

EXPORTMARKNADEN, LARS-GUNNAR RYDÉN:

På **USA**, vår största exportmarknad, startar vi en ny **aggressiv** prispolitik. Därför ser vi med optimism an hösten där. Vår försäljningsorganisation i USA har nu stabiliserats sedan den nya ledningen tog över.

Australien visar stor försäljnings- och ordergång.

Ken Done den australiske gästformgivare som tillbringade en tid i Åfors i våras har tidigare arbetat för oss. Redan för 8-9 år sedan tog den reklambyrå han då arbetade för över vårt konto och som de haft sedan dess.

När Ken Done visat vad han åstadkommit i vår svenska hytta fick vi genast en stor order på 400 000 kronor från Australien. Ken är en mycket välkänd artist därhemma.

Det välkända varuhuset David Jones har för övrigt en speciell Ken Done-utställning i höst.

Kjell Engman åker i höst över till Australien bl a för att hos varuhusen Mayers och Grace Brothers bygga Chateau-stuga och träd samt en svensk flagga i glas.

De här aktiviteterna och kampanjerna har tillsammans med att vi apterat en aggressiv prispolitik givit bra resultat.

EUROPA

Tyskland är en besvikelse trots den starka D-marken. Vissa av våra distributörer skyller på en för Västtyskland ej passande produktutveckling.

Italien går fortfarande mycket bra. Därifrån kommer 28 gäster för att lära känna vårt företag bättre och vårt glas. De stannar en och en halv arbetsdag med två övernattningar. Som vanligt rullar vi ut röda mattan och tar väl hand om gästerna. Musik, Herrgårdsmiddag och en boccia-tävling med mycket fina priser står i programmet. I

år har vi bytt ut älgsteken mot färskrökt lax, men behållit den mycket populära desserten rabarberpaj med vaniljsås.

Apropå boccia-tävlingen så var ett 30-tal canadensiska gäster de första som fick vara med om den. De verkligen fina priserna sporrade alla till stordåd med kloten. För vem ville inte komma hem med förnämligt unikt dyrt glas i bagaget.

Övriga europeiska länder går normalt. Vi söker fortfarande ett sätt att allvarligt komma igång i England.

Japan går bra. Där firar vi 10-års jubileum med Seibu genom en del speciella aktiviteter, t ex utställningar.

I Hongkong har vi ny agent. Det är en gammal kund som nu blivit agent och distributör.

Sydamerika är fortfarande helt stängt. Där finns importrestriktioner och brist på pengar för köp av vår typ av varor som hinder.

SKANDINAVISKA MARKNADEN BJÖRN WIDLUND:

Det var en trög början på året. Situationen i detaljhandeln var bedrövlig. Våra kampanjer gav inte förväntat resultat. Kanske var nyhetssortimentet för smalt?

Under våren har dock efterfrågan ökat på vissa produkter. Maj månad blev bra och låg över budget. I Norge och Danmark följer vi säljmålen.

Vi har förhoppningar om en mycket bättre turism i sommar och det får oss att se med tillförsikt an på handeln den närmaste tiden.

KAMPANJER

Just nu pågår en blomstrande kampanj: Kosta Bodas 10 svenska sommarvaser. Kampanjen utmärker sig för nya konsumentvänliga priser samt enkelt och bra kampanjmaterial: Skyltbord, sommarkud, förutom affisch, skyltställ m m.

I höst, under oktober, november och december körs den största servisglas-kampanj vi någonsin gjort. I en 20-sidig folder, som riktar sig direkt till konsumenterna, presenterar vi nio av våra största serviser. I foldern finns också skötselråd och t ex recept på en Herrgårdsmiddag. Konsumenterna kan rekvirera foldern genom annonser i veckopressen eller i butikerna.

NYHETER

Under hösten presenteras också nyhetsprogrammet som innehåller t ex en serie vaser, skålar och fat av Ann Wählström, som heter MEZZO. Bertil Vallien kommer med en helt ny servis kallad PROVENCE. JAZZ heter en serie skålar, fat och vaser som Gunnel Sahlin formgivit. Dessutom många andra nyheter, som brukligt är.

CARAMBA BELÖNAD

Ulrica Hydman-Valliens tyg Caramba har fått utmärkelsen »utmärkt svensk form 1987». Grattis!

Utställningar

KOSTA BODA GENOM 1900-TALET Glasformgivning från Tsarens skål till kabaleglas.

Utställning på Djurgården 10/6 – 2/8.

Det här är sommarens stora utställning på Djurgården. Mio Schlegel berättar att utställningen blivit mycket spännande att uppleva, mycket tack vare scenograferna Mona Theresia Forséns insats. Mona har byggt tre »burar» vars nedre del är nätomgärdade. Inuti burarna finns glaset utställt på podier av olika slag. I mittburen, som är rund, finns det traditionella glaset fram till omkring 20-talet. Ett arrangemang med grå tyll förstärker glasens framtoning. Den vänstra buren innehåller glaset från 30-, 40- och 50-talen utställda på släta vita podier. Där finns en del färgat glas. Den högra buren visar formgivning från 50-, 60-, 70- och 80-talen. Här har Mona använt kraftiga betongsocklar att arrangera glaset på. Det kontrasterar fint mot allt det färgade glas som den här perioden innehåller.

Utställningen är placerad i den borte halvan av Djurgården, den med de stora fönstren vända mot Djurgårdsbron. Öppet alla dagar kl 12 – 16, utom måndag.

KOSTA BODAS SJÄTTE SINNE

Smålands Museum, Växjö, 14/6 - 16/8.

Jo, det här är samma utställning som visades på Djurgården förra hösten. När den nu flyttats till Växjö visas valda delar, unika verk av Monica Backström, Bengt Edenfalk, Anna Ehrner, Kjell Engman, Ulrica Hydman-Vallien, Christian von Sydow, Bertil Vallien och Göran Wärff.

Öppet vardagar kl 9 – 16, lördagar 11 – 15, söndagar 13 – 17.

LINNE PÅ KOSTA

Utställningshallen på Kosta Glasbruk öppen hela sommaren.

Det här är samma utställning som tidigare visats på Djurgården. Vi gläds åt att kunna visa den här hos oss i Småland, säger Mio Schlegel, som hängt bilderna och arrangerat glaset.

Kort kan man beskriva innehållet så här: Glas och bilder av Lisa Bauer och Jan Bengtsson. Lisa Bauers fina glasgravyrer känner vi till, men vad är det för bilder Jan Bengtsson visar? Jo, hans bilder är en fin motpol till Lisa Bauers arbeten i det spröda glaset och

är gjorda i samarbete med Linnékännaren Torbjörn Lenskog, för en kommande bok. Bilderna är inte tänkta att illustrera en given text utan mer förmedla en flyktig känsla. De är framställda i en unik fotografisk överföringsmetod med hjälp av ett franskt preparerat ljuskänsligt akvarellpapper.

DEN TATUERADE TRÄDGÅRDS-
MÄSTAREN av Lisa Bauer har ställts upp utanför utställningshallen i Kosta. Där gör den reklam för Sjätte Sinnet på Smålands Museum i Växjö. Det är ett spännande växthus Lisa Bauer byggt till sin trädgårdsmästare. Försumma inte att se det nu när det finns tillgängligt så nära.

DESIGN OF THE MONTH

Endosan har arrangerat en rad mini-utställningar på Kosta Boda, Tokyo, för att fira ett jubileum. Gun Lindblad och Göran Wärff är aktuella nu, medan Christian von Sydow följer i mitten av september och Kjell Engman i november.

BENGT EDENFALK PÅ SMÅLANDS MUSEUM

Den här utställningen visades redan i februari och var mycket välbesökt, rapporterar museet. Bengt ställde ut ett 50-tal föremål ur de senaste två årens produktion av unikt. En del såldes också.

GALLERI IKAROS, Göteborg, har visat Monica Backströms »RYMD». Det vill säga delar av det stora rymdprogram som Monica skapade för Sjätte Sinnet.

JAPAN GLASS ART ASSOCIATION

Monica Backström och Kjell Engman har blivit utvalda att delta i den här förnämliga utställningen. 151 konstnärer sände in 441 färgbilder, »slides», på sina alster. Deltagarna kom från 16 länder. 89 föremål valdes ut och däribland Kjell Engman med en skulptur ur »alfabetserien». Monica Backström blev utvald att delta med en rymdskulptur. Grattis!

CASATILE, BOLOGNA

Bengt Edenfalk har varit i Bologna och visat upp sitt glas på Casatile, en utställning som något liknar Frankfurt och har husinredning på sitt program. Bengt visade ungefär samma sorts unikt och ateljéglas som på Smålands Museum i februari. Mycket såldes för leverans, myser Bengt. Initiativet att delta kom från vår representant i Milano.

SCANDINAVIAN DESIGN

vandrar i Japan på initiativ av Svensk Form. Under 1987 och 1988 skall utställningen visas på museer och varuhus. Kosta Boda deltar med till exempel Oktav, Lineljustakar, Limelight och annat ur vårt fina ordinarie sortiment.

KJELL ENGMAN TILL AUSTRALIEN

I Australien har vi en av våra finaste marknader. De flesta av Kosta Bodas formgivare har haft utställningar där för att stimulera köparna och sprida vårt goda namn och rykte. Nu är det Kjell Engmans tur att dra iväg på den långa resan tvärs över jorden.

Kjell skall visa ateljé- och unikt gods på flera varuhus i flera stora städer. För att locka folk in tänker han utnyttja skyltfönstren maximalt genom att bygga med Chateauglas mot svart bakgrund. En raffinerad trappa skall det bli, där vissa steg utgörs av spegelglas. Unika färgade föremål skall här och där skapa spänning i det stora bygget.

ULRICA HYDMAN-VALLIEN PÅ FORMLAND

I februari hade Ulrica en uppmärksam utställning på Formland, Jylland, där hon visade sina ISLANDERS skulpturer plus huvuden och det tyg hon kallar Caramba på en yta 17 x 8 meter. Tre stora grupper såldes, berättar Ulrica.

SVENSKT GLAS: ULRICA HYDMAN-VALLIEN

I mars hade Ulrica Vallien vernissage på Svenskt Glas, Stockholm, med en utställning hon kallade »Open minds». Hon visade unikat i Juvelteknik plus målat och skulpturer förutom ateljé Open minds.

STOCKHOLM ART FAIR, SOLLENTUNAMÄSSAN

För andra året i rad visades glas på Stockholms stora konstmässa. Det var Galleri Lilla Nyborg som valde att visa glas av paret Vallien. Ulrica med sina målade stora glasstycken, ofta ansikten, medan Bertil visade sina nya sandgjutna skulpturer. Det var dels båtar, dels tunga närmast sarkofagliknande människoskulpturer. Stor framgång!

GALLERI MALEN, HELSINGBORG. BERTIL VALLIEN.

I maj hade Bertil Vallien en uppmärksam utställning av unika föremål, mest båtar. Utställningen blev mycket uppmärksam och tidningarnas recensioner av konstnärens båtskulpturer särskilt, var lyriska. Ber-

til, som var på plats på vernissagen, berättade för alla om det stora fina lagarbete som skall till då en sådan här glas-skulptur skall födas. Det blev en hyllning till hantverket och konstnärsskapet på samma gång.

Bertils symbolvärd uttryckt i bland annat hans båtar upphör inte att fascinerar människor varhelst de bor i världen. I USA, Australien eller Sverige.

VIND – LUFT – HAV GÖRAN WÄRFF PÅ NK

I maj och några dagar in i juni hade Göran Wärff utställning av unika pjäser med skulpturer, fat och höga vaser.

Utställningen blev en succé och det mesta såldes direkt.

MARKNADSNOTISER

BÄSTA VINGLASET: BODA BOUQUET

Sydsvenska Dagbladet har låtit sin vinskribent Björn Ode fritt välja bästa glas för vin ur marknadens hela sortiment. Hans absoluta favorit visade sig vara Signe Person-Melins Boda Bouquet. Det är glaset med den slipade stjärnan på kupan, som väl alla vet.

SKRIV OCH BERÄTTA VISAR KJELL ENGMAN

Kjell Engman har presenterats på ett generöst utrymme i Postens tidning Skriv och berätta. Tidningen finns att hämta gratis på alla postkontor. Man visar tre fina färgbilder på Kjells pennkaraffer, en skål och en skulptur. Fin reklam för Kjell och Kosta Boda.

SPOTLIGHT ON MONICA BACKSTRÖM

Den amerikanska jättestora tidningen China Glass & Tableware har presenterat Monica Backström på en hel sida med flera färgbilder. På bilderna syns bland annat Hollywood skålar och Rymd.

AMERIKANSKA ELLE en stor damtidning med tonvikt på mode visar Monica Backström på en stor färgbild stående mellan sina största Rymdkapslar. I texten berättar man om vilka framgångar Monica haft genom åren och om vilka framstående museer världen över som har Monica i sina samlingar.

VEINE FRANZÉN är en av Åfors viktiga nyckelpersoner. Veine har totalansvaret för både Ulrica och Bertil Valliens stora omsättning av ateljé- och unikproduktion.

I ett rum som man når via en trappa och gång bakom hyttan i Åfors, huserar Veine bland alla de sköna ting som Bertil och Ulrica skapat. Rummet är en enda stor utställning med podier fyllda av unikt glas. Dit in bjuds bara speciella kunder, allmänheten äger inte tillträde.

Veine Franzéns arbete består i att förvalta allt det som paret Vallien åstadkommer i hyttan. Att märka, bokföra, prissätta artiklarna och att se till att det finns tillräckligt många bitar efterbearbetade och klara för resor ut i världen. Det kan också gälla att redan från hyttan beställa någon design.

Det viktigaste arbetet Veine utför är att svara för Vallienarnas utställningsverksamhet. Att se till att det som skall visas tas fram, packas och sänds iväg, vederbörligen försäkrat. Det kan gälla en av Bertils jättestora flera hundra kilo tunga båtar, eller det kan gälla tio unika skålar av Ulrica Vallien.

Som vi alla vet är paret Vallien verkligen populära världen över. Det pågår alltid minst några utställningar av de-

ras spännande unikat eller ateljéproduktion. Det mesta säljs och kommer inte i retur, men Veine har ändå ett schå att hålla reda på vart godset tagit vägen och se till att det blir redovisat.

För Veine är världen utanför Åfors nästan lika välkänd som Potatisgatan, fast han själv inte följer glaset på resorna. Veine har säkert sänt iväg sina dyrbarheter till platser i alla världsdelar. Han kan namnen på platserna, på gallerierna, på museerna. Han vet hur man får fram godset på rätt sätt, till vilken station, med vilken fraktare. Utan Veine skulle det nog inte gå så bra med Vallienarnas utställningar.

Redan 1954 kom Veine till Åfors och började samarbeta med Bertil. Under årens lopp har de löst de flesta problem som kan uppstå i den här speciella verksamheten.

Ett av de roligare uppdragen på senare tid var då Veine tillsammans med Bertils assistent Lennart Chytreaus levererade en stor båt i ett privathem i Saltsjö-Duvnäs utanför Stockholm. Båten var två meter lång och köpet hade förmedlats av Galleri Malen i Helsingborg. Så går det ofta för vårt glas som visas på utställningar. Det säljs och kommer att glädja de nya ägarna länge, länge och kanske berika dem också, eftersom priserna på fint unikt glas från Åfors hytta bara stiger.

KAJSA WAHLSTRÖM:

Frankfurtmässan - En personlig betraktelse

Den internationella Frankfurtmässan äger rum två gånger om året, i februari och i augusti. Glas- och porslin, konst- och hantverksprodukter, pappersvaror, hushållsprodukter, parfym, smycken och klockor bjuds ut på denna jättemarknad för inköpare från världens alla hörn. Under årets vårmässa fanns 57 länder representerade med Kina som den mest omtalade nykomlingen. Antalet utställare var hela 4 300, av dessa var 39 från Sverige.

Tänk Dig en fotbollsplan. Multiplitera med fyra så får Du en våning på Frankfurtmässan. Lägg till ytterligare fyra sådana våningar så får Du hall 10, huset där nästan alla glas- och porslins-tillverkare håller till.

Det är här Du hittar Kosta Boda, bland 778 andra montrar! Ett litet tips bara, tag reda på numret på montern innan Du ger Dig in. Någon geografisk

eller alfabetisk ordning finns nämligen inte. Visserligen ligger littala, Boda Nova, Orrefors och Målerås alldeles i närheten, men det finns gott om skandinaviska företag på andra ställen i huset.

För mig var detta premiärturen till Frankfurt. Full av energi och flera par skor tog jag mig an uppgiften att ta hand om pressfolk och få en inblick i hur Kosta Boda klarar sig på bortaplan.

Mässan pågår från lördag till onsdag, men vi måste alla vara på plats på fredagen för en sista finputs. Grovjobbet med att sätta upp hyllor, flytta podier och plocka upp glas hade däremot gjorts tidigare under veckan.

Efter gemensam samling av Kosta Bodas och Mercantiles personal med genomgång av de fem dagarnas program styrde jag stegen mot mässområdets mitt. Här finns ett helt servicehus för den miljon människor som årligen besöker Frankfurts olika mässor. Informationsdiskar, utställningskataloger, hjälp med bokningar av hotell och

flygresor, sekreterarpool och postkontor är några av de tjänster mässledningen satsar på för att göra Frankfurt till Europas mässcentrum.

Mediafolket har här fått en egen avdelning där man kan träffas över en kopp kaffe och få information om de olika utställarna. I det s k pressrummet hade Kosta Boda i förväg bokat in ett eget pressfack som jag nu fyllde med pressmappor om företaget och vårens nyheter. Givetvis med avsikt att locka journalister till Kosta Bodas monter, 10 minuter längre bort.

Så var det äntligen dags att öppna porten till de 4 300 montrarna. Men, allmänheten gör sig inte besvär! Varje besökare måste nämligen kunna bevisa att han/hon är fackhandlare samt betala 27 DM för att över huvud taget få komma in.

Inköpare från världens alla hörn formligen välldes in på mässområdet, alla med en viktig sak gemensamt — att göra affärer, *goda* affärer. Nu visar det sig alltså om vi lyckats sälja in vårt namn och våra produkter så bra att in-

köparna även i år beslutat sig för att besöka vår monter.

Lördagen var den allra jobbigaste dagen, tyckte jag. Det var omöjligt att sortera alla nya intryck som med full kraft strömmade mot mig. Dessutom blev jag övertygad om att det här med att stå, gå och vara trevlig fjorton timmar om dygnet är en konst för sig. Här fanns minsann inga privata rum där man kunde pusta ut mellan besöken, utan det gällde att se fräsch ut oavsett om man träffade kunder klockan nio eller fyra. Det ansikte vi visade utåt är ju företagets!

Intrycken från mässhall 10 var helt överväldigande. Inte i min vildaste fantasi hade jag kunnat tänka mig att det fanns så många glastillverkare på denna jord!! Och så många stora företag som jag aldrig hört talas om! Utan tvekan hade många av dessa samma målsättning som vi, att tillverka glas med god design och god kvalitet.

Här fanns franska Baccarat och japanska Hoya med imponerande pjäser i helkristall, irländska Waterford som slipar varje centimeter på sina skålar och fat, tyskar och österrikare med finfina servisglas med många flera. En imponerande samling företag som, precis som Kosta Boda, ville visa upp sin allra bästa sida.

De gigantiska glas- och porslinsföretagen Villeroy och Hutschenreuter hade enorma ytor till sitt förfogande. Deras montrar var som en mäs- sa i sig själv med vattenfall och fontäner, pianospel och "nätta" kaféer med

plats för hundra människor, minst. Här var det lätt att ostört gå runt och titta utan att bli utfrågad om varifrån man kom. I stark kontrast till detta står de japanska företagen som visar upp endast en glasbit utåt. Montrarna var tätt förslutna, utan minsta titthål för nyfikna konkurrenter. En svag spotlight riktad mot en svartmålad labyrinthliknande entré höll alla obehöriga borta.

Kosta Bodas monter skilde sig både från de här extrema exemplen och de mer traditionella montrarna med öppna podier i olika höjder. Montern var uppbyggd kring samma tanke som de japanska, men var betydligt ljusare och mer inbjudande. För att kunna se hela vårt sortiment måste man gå in i en korridor som löper diagonalt över montern. Se skissen här intill.

Vad har då Kosta Boda att komma med i den stora världen? Tydligen en hel del, eftersom vi säljer mer än hälften av vår tillverkning till utlandet! Detta kunde jag mycket väl förstå efter två dagar i Frankfurt. Det finns nämligen inget annat företag med ett så brett sortiment och en sådan skaparglädje som Kosta Boda! Visst finns det företag som är lika duktiga som vi inom olika specialområden, men våra produkter utstrålar ett nyskapande och en experimentlusta som får de andra att blekna! Säkerligen kommer det alltid att finnas människor som föredrar traditionella former och färger, men de många besöken i vår monter är tydliga bevis för att nyskapande glas också är säljbart!!

Pressrummet i servicehuset visade sig vara en verklig metropol för mediafolk. Kosta Bodas pressmappar hade en strykande åtgång och jag fick ta nya kopior på presstexterna för att hålla facket fyllt. Under mina två hektiska dagar på mässan fick jag kontakt med flera betydelsefulla journalister både från Europa och USA/Kanada.

Det är framför allt våra nyheter som intresserar journalisterna. Jag försåg dem med presstexter och nyhetskatalogen, men också med svart-vita fotografier som de kunde använda i sina artiklar. Många blev förtjusta i Open Minds och Caramba, men även vasprogrammen Amor och Wing samt servisen Grand Cru väckte uppmärksamhet.

En ofta återkommande fråga från journalisterna var vad som är Kosta Bodas kännetecken. Vår styrka ligger ju i bredden av vårt sortiment, så att peka ut en enda spjutspets som symboliserar Kosta Boda tyckte jag var svårt. Men, efter att ha sett våra konkurrenter blev mitt svar — Kosta Boda gör väl designade glasprodukter med en kreativitet som är unik i världen!

Foto Kajsa Wahlström

Kosta Boda har fått CAD

Ett avancerat tekniskt hjälpmedel har installerats på tekniska kontoret. Det gäller två AT-maskiner av märket Toshiba och till vardera ett digitaliseringsbord med "mus". Förbundna med maskinerna finns en "plotter" som kan betjäna vilken som av maskinerna.

Maskinerna har enorma minnen i s k hårddiskar och man räknar i höga tal av megabytes.

Förlåt om det här liknar Abrakadabra, men så är det i datavärlden. Man blir både svengelsk och tekniotisk om man inte passar sig.

Tekniska kontoret har alltså anskaffat två nya datorer med beteckningen AT. Det betyder avancerade maskiner, sådana som är förmer än vanliga PC (persondatorer). Datorns enorma minneskraft räknas som sagt i megabytes, som står för miljoner bytes(tecken). Maskinerna skall nämligen hjälpa till att utföra en enorm mängd operationer i samband med det CAD-program som finns till vardera maskinen. De är för övrigt inte lika kraftfulla, en heter

1500 och en 3500, vilket antyder skillnaden emellan dem.

CAD-programmet kan man översätta till DATORSTÖDD KONSTRUKTION. Programmet och datorn i förbindelse med ett digitaliseringsbord och en "mus" måste betecknas som oerhört kraftfulla redskap. Här citerar jag ur bruksanvisningen. "— Det snabba och enkla sätt på vilket en ritning kan utarbetas och modifieras är oerhört tidsbesparande jämfört med för hand ... Det finns praktiskt taget ingen gräns för de olika slags linjeritningar, som man kan utarbeta med hjälp av AutoCAD. Det som kan skapas för hand, kan genereras av en dator. Här är några av de applikationer för vilka AutoCAD används idag:

- * Alla slags arkitektritningar.
- * Interiördesign och planering.
- * Flödesscheman och organisationsdiagram.
- * All slags grafisk framställning.

- * Ritningar för elektronik, kemi, väg och vatten.
- * Topografiska kartor och sjökort.
- * Scenljussättning.
- * Tekniska illustrationer och monteringsdiagram.
- * Företagslogotype.
- * Osv."

Det är precis ingen blygsam framställning man gör av sin utrustnings möjligheter.

VAD GÖR CAD FÖR OSS

Efter att ha suttit en stund vid sidan av Lars Hultman och Torbjörn Bladh förstår man bättre vilket sagolikt redskap CAD-utrustningen är. Just nu arbetar man med produktspecifikationer av alla nya produkter från och med vårens kollektion. Och så skall det bli framöver, varenda liten produkt kommer att plockas in i datorn med hjälp av CAD-programmet och lagras på en diskett. Alla produkter tas också ut ur

"plottern", som är en datorstyrd linjeskrivare med flera tuschpennor. Den kan framställa en exakt ritning av de specifikationer som är lagrade i datorns minne. De här fina ritningarna kan t ex finnas tillgängliga i varje verkstad som bearbetar en viss produkt.

SÅ HÄR GÖR MAN

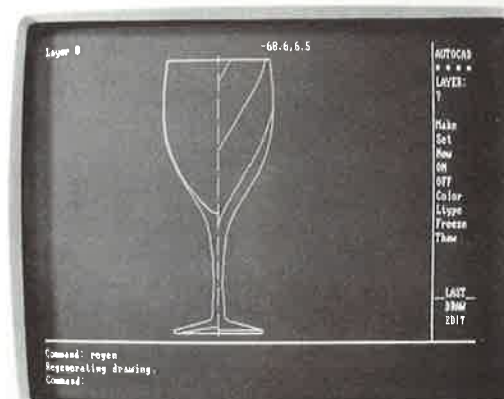
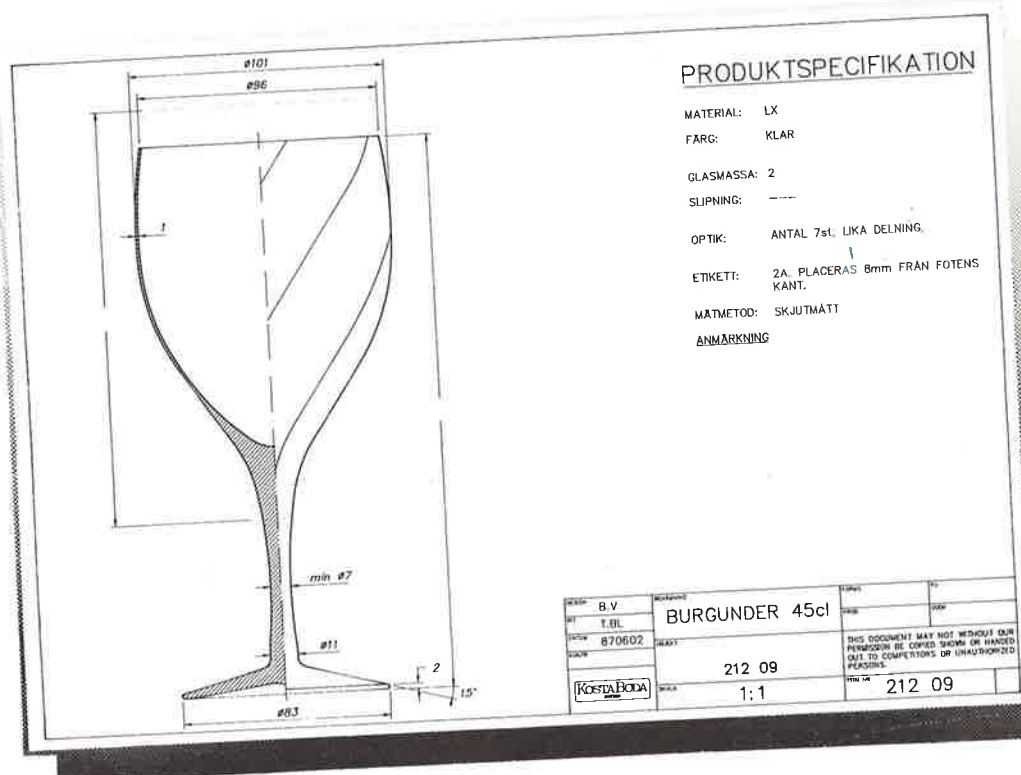
Låt oss följa ett Chateauglas fram till färdig ritning: Med hjälp av skjutmått och andra mätthjälpmedel fastställer operatören varje enskild mättenhet i glasets kupa, ben och fot. Varje kurvatur, varje tjockleksförändring, ja precis allt som kan mätas på glaset matas in i datorn med hjälp av digitaliseringsbordet. Bordet är en platt låda på vilket man applicerat en plan med rutor, linjer osv. "Musen" är en liten handhållen plastlåda stor som två tändsticksaskar ungefär och längst fram har den en lins med ett kryss och på ryggen fyra små kontakter. Man "pekar" med musen på ett fält eller en linje eller en siffra och trycker in en tillämplig kontakt. Då tar datorn in den upplysningen i sitt minne och på detta vis kan man fortsätta och bygga upp del efter del av glaset till det framstår i all sin glans på bildskärmen. Som om detta inte var nog skriver datorn också in alla mått i ritningen och gör listor på allt nödvändigt, t ex glaskvalitet m m.

En tränad operatör ritlar snabbare och bättre än vilken ritare som helst och överträffar också i de flesta fall maskinritningsutrustningar.

Nu återstår att be plottern göra ritningen. Det tar inte alls lång stund innan en alldeles fantastiskt fin ritning ligger klar i plottern. Så enkelt var det.

INTE BARA GLASRITNINGAR

Nu skall den här utrustningen användas till mycket mera än att göra glasritningar. På Kosta Boda finns tusentals installationer av allehanda slag: el, vatten och avlopp, syraanläggningar och andra processinstallationer. Allt detta finns så klart på ritningar, måste finnas för att man skall kunna hitta fel, bygga om, osv. Nu har hela detta väldiga ritningsarkiv på Kosta blivit genomgången och varje ritning har fått ett namn. Det är en förberedelse till att ritningarna vartefter det blir aktuellt överförs till datordisketter. Och nu framträder den största fördelen med CADen. Hur lätt är det inte att gå in i en ritning och notera ombyggnader eller andra ändringar man gjort. Tidigare måste man göra helt nya ritningar. Man sparar mycket tid och arbete med CADen.

Tekniskt Nytt:

Från den Tekniska avdelningen på Kosta Boda rapporteras om en intensiv verksamhet. Sålunda fortsätter kvalitetsarbetet och går nu som en röd tråd genom hela företaget. Flera stora projekt verkställes under den kommande semestern. Därvid berörs både Johansfors, Boda, Kosta och Åfors.

KVALITETSARBETET

Från och med vårens nyhetskollektion upprättas noggranna produktspecifikationer på varje produkt. Det görs med hjälp av den nya CAD-utrustning som installerats på den tekniska avdelningen. CAD betyder datorstödd design eller med andra ord: I datorn framställs specifikationerna in i minsta detalj och lagras på en diskett. På en "plotter" tar man fram ritningar på produkterna och dessa kan sedan finnas i varje verkstad som bearbetar produkten. På basis av den upprättade specifikationen tar man också fram en URLIKARE som sparas i ett särskilt arkiv på Kosta. Ute på varje bruk kommer sedan att finnas HYTTLIKARE till stöd för produktionen. Dessa hyttlikare skall också förvaras i särskilda arkiv på bruken. I Johansfors är man redan klar med detta arkiv.

KVALITETSTEKNIKER

Bernt Axelsson heter den kvalitets-tekniker som övervakar att alla produkter som tillverkas i företaget håller måttet. Det gäller att syningspersonalen vet exakt hur produkten skall se ut för att hålla sig inom godkända toleran-

ser. Därför har syningspersonalen utbildats intensivt en period nu. Bernt Axelsson svarar också för den kontinuerliga utbildningen.

— För övrigt, säger Hans Werner, går kvalitetsarbetet som en röd tråd genom hela företaget. Det tas många initiativ på olika håll i företaget. I Johansfors har man bildat en kvalitetsgrupp med medlemmar från hytta, förädling, reparationsavdelningen och smältningen. Gruppen träffas varannan måndag utanför ordinarie arbetstid. Man väljer själv olika problem som bearbetas och löses. Ett resultat är det facksystem man tagit fram för transport av glas innan förädlingen. Systemet förhindrar skador på glaset.

FÖRSLAGSVERKSAMHETEN

I kvalitetsarbetet får man också räkna in förslagsverksamheten. Sedan i höstas har en kraftig ökning av inkomna förslag noterats. I förra numret av Mängden kunde vi presentera sex belönade förslagsställare. Nu är det åter många som belönas. Alla som lämnar ett förslag till kommittén får en lott som extra uppmuntran. Fram emot jul blir det dessutom en lottning om vilka lyckliga som skall bjudas på julbord.

STORA PROJEKT GENOMFÖRS I SOMMAR

I Kosta återuppbyggs Vanna 3 och förses med ytterligare en feederkanal för centrifugering av skålar. Arbetet görs under sommaren och vannan skall vara klar för produktionsstart den 1 september.

I Boda hytta blir det också livligt under semestern. Vannans smält-del

byggs om med resultatet att man förbättrar brännarlägen och på omrörarsidan. Vannan är klar för drift igen efter semestern.

Bodas gamla kylrör skall skrotas och ersättas med ett rör som kommer från Johansfors. Det arbetet görs också under sommaren.

Johansfors får också en hel del arbeten gjorda under sommaren. Sålunda skall ett nytt mycket modernt kylrör installeras som ersättning för de två som nu finns i hyttan. Rundugnen skall också få en översyn och på några punkter repareras.

BÄTTRE RÅVARA

Under våren har ett intensivt arbete pågått för att förbättra kvaliteten på råvarorna. Båda recepten för hel- och halvkristall har modifierats med en betydande förbättring av glaskvaliteten som följd.

En ny teknik för uppvärmning av pipor introduceras i Kosta under hösten. Piporna skall värmas genom induktiv upphettning. Man vinner en bättre arbetsmiljö samt minskar risken för slagade pipor.

Tekniska kontoret blir förstärkt med en processingenjör som kommer från Gullfiber närmast. Han heter Svante Lundell och inträder i sin tjänst 8 augusti.

NU SVÄNGER DET I ÅFORS

Nu kan man redan se resultat av det hängivna arbete som Åforsarna och Kosta Bodas ledning lagt ner på planer under våren.

Rundugnen i Johansfors hytta.

En ny sekundabutik, en permanent unik- och ateljéutställning, nya formgivarateljéer är på gång, liksom renovering av ugnar och tak i hyttan. Nu svänger det om Åfors.

Den omfattande investeringsplanen verkställs nu med frenesi. En del är redan klart, annat arbete pågår. I hyttan har man redan renoverat en dubbelugn och ytterligare en skall renoveras efter semestern.

Det är platschefen Karl-Åke Larsson som berättar för Mängen om allt det som nu sker på Åfors och han är glad. Förutom ombyggnaden av ugnarna skall syrarummet få en ordentlig översyn. Det jobbet skall vara klart i höst.

Taket över hyttan skall bytas ut mot ett nytt, medan delen över förädlingen — kontoret i stället skall repareras ganska omfattande.

En intressant omorganisering av arbetslagen i hyttan skall ske. Det ger verkstäderna mera självbestämmande över arbetet. Det blir lättare att dag för dag utnyttja de närvarande på bästa sätt. Under semestern skall en hel del anordningar göras i hyttan.

NY SEKUNDA OCH UTSTÄLLNING

Den största nyheten är att man just nu bygger en helt ny sekundabutik och i anslutning till den en permanent utställning för unikt och ateljé. Den blir alltså öppen året runt för allmänheten, vilket är ett stort framsteg. Totalt byggs tre rum ovanpå förädlingen med en entré via en nybyggd trappa från fabriken bortre gavel. Kunderna får alltså kosta på sig några extra steg, men får verkligen valuta för ansträngningen. Rummen blir totalt på ca 250 kvadratmeter.

Fina Stugan kommer i fortsättningen inte att användas för Ulrikas och Bertils utställningar. Den förblir tom tills vidare.

Billiga Boden har också fått en ny och bättre hemvist i den före detta gamla matserveringen mitt emot bruket.

FLERA FORMGIVARE

Den nuvarande lilla sekundabutiken skall byggas om till två formgivarateljéer. De skall minsann inte stå tomma utan befolkas av de två formgivare man skall anställa. Det här betyder också att brukets inriktning på unikt och ateljé skall öka.

Som om allt detta inte vore nog får Mängen också veta, att en ny telefonväxel skall installeras på kontoret. Den blir av samma typ som Bodas och heter Tellus 15.

Visst svänger det om Åfors!

FÖRSLAGS- BELÖNINGAR

Vid ett sammanträde som Förslagskommittén höll i mars hade man nöjet att belöna fyra idémakare för bra förslag.

Leif Theodorsson hade lämnat in två förslag som båda handlade om hantering av sand i gamla hyttan och mängkammaren. Förslagskommittén tyckte att de båda förslagen kunde behandlas tillsammans och belönade Leif med 1 940 kronor.

Erik Helmersson och Lennart Chytreaus hade lämnat in ett förslag om en slipstol med mallar för bearbetning av grafitformar. De fick 1 280 kronor att dela på.

Leif Ahlex hade kommit på ett klurigt sätt att ta tillvara kasserade produkter genom omslipning till lägre höjd. Sämt blir man belönad för. 600 kronor blev det enligt reglerna.

Två förslag av likvärdig natur hade Erik Helmersson lämnat in. Eftersom förslagen till hälften faller inom de egna arbetsuppgifterna blev det 18 poäng och 500 kronor. Båda förslagen handlade om olika sätt att bearbeta grafitformar.

MERA FÖRSLAGSBELÖNINGAR

I allra sista stund innan pressläggning får Mängen kännedom om ytterligare medarbetare som belönats för fina idéer.

Det är Hans Werner som direkt informerar om de sju som nu fått besked om att deras uppfinnarmöda uppmärksamats.

Foto Sten Robert

Fr.v. Leif Theodorsson, Leif Ahlex och Lennart Chytreaus. Erik Helmersson fattas på bilden.

Ernst Stark får det högsta beloppet i den här omgången, inte mindre än 5 620 kronor. Hans förslag handlade om förbättrad poleringsteknik.

Ulla Ekström i Boda har kommit på ett bättre transportsystem vid screentryckning i Boda. För det belönas hon med 1 610 kronor.

Ny sandsköljningsutrustning, helt tillverkad i plast har Kurt Lönnetun kommit på.

Mikael Svensson har klurat ut ett verktyg för tillverkning av proppar som han belönades för.

En förbättrad fixtur för sågen i nya hyttan gav guld till Peter Pettersson.

Erik Helmersson har jobbat fram hur man ytbehandlar plåtar till en färgtappugn. Det gillades av kommittén.

Leif Ahlex är en flitig innovatör, liksom många andra, och nu har han gjort en korg för transport av lastbärare. En mindre uppfinning av det slag som dock underlättar arbetet och därför är värt att belönas.

Som den minnesgoda läsaren har lagt märke till så återkommer namnen ganska ofta på flera av de belönade förslagsställarna. De får väl stå som bevis för vårt påstående att det lönar sig att hitta på saker som underlättar jobbet, sparar på material och krafter eller minskar produktionstiden. Varje gång du känner att "aj aj det här är väl dumt" eller nåt liknande så sätt dig ner en stund och tänk efter hur det hela kan göras bättre. Det vinner vi alla på.

De flitigaste förslagsställarna har sannolikt upptäckt hur roligt och enkelt det egentligen är att komma på nåt. Du kan också. Välkommen med ditt förslag.

Foto Sten Robért

Hyttsill i Kosta. Jarl Borsén underhåller.

Turist Nytt:

VANJA SJÖGREN: UTÖKAD TURISTSERVICE I ÅR

Efter en rekordsommar 1986 är vi nu redo för en ännu bättre service till de hundratusentals turister som väntas. Ingen sommar är den andra lik, men en sak är säker: Det blir fler turister som hittar hit för vart år.

I år finns flera nyheter i vår turistservice som kan öka besökstalen väsentligt och bidra till större upplevelser på bruken. Men låt oss först kasta en titt bakåt i backspegeln. 1986 var ett mycket bra år trots inskränkningar i turismen på grund av Tjernobykatasstrofen. Otaliga guidade turer drog genom hyttor och verkstäder och våra butiker fick löjande besök av alla tusentals människor som kommit till oss.

NYA GUIDER

Våra guider och sommarförsäljare kommer ju vanligen från skolornas äld-

re klasser. Därför sker en utväxling år från år. I år har det skett en total generationsväxling av guiderna. I Kosta finns 8 st flerspråkiga guider redo. I Boda finns 1, i Johansfors 1 samt en extra som kan inkallas. I Åfors finns guide som kan kallas vid behov. Alla guider har trimmats på kurser för att bli kunniga vägledare beträffande vår tillverkning, brukshistoria och allmän turistservice. De har fått lära sej gott uppträdande och klädsel och är nu redo att ge bästa tänkbara service.

TRÄFFPUNKT ÖLAND

Nytt för i år är att vi har bemannad service för turister vid Träffpunkt Öland, strax efter brofästet. Där finns guide 14 timmar varje dag för att svara på frågor och dela ut Kosta Bodas reklam. En annan ny service består i att en manlig guide bilar runt i Kalmar och Kronobergs län för att se till att det inte saknas broschyrer om Kosta Boda där det bör finnas. Allt mellan Ölands Södra Udde och Jönköping kommer att bevakas av vår resande guide.

LUFFARE PÅ KOSTA

Alla som ville se Luffare på Kosta förra året nådde inte ända fram. Biljetterna tog slut. I år skall teaterföreställningen Luffare därför ges 12 gånger. Det blir föreställningar onsdag – lördag i veckorna 29, 30 och 31. Man bänkar sig i Glasskolans lokaler på Kosta kl 19 på speldagarna och biljetten kostar 60 kronor.

HYTTSILL

Många människor har redan bokat in sig för deltagande i hyttsillskväll på

Kosta. Det blir en allt populärare upplevelse att vara med om. I sommar blir det hyttsill tre fredagar, den 26 juni, 10 juli och 14 augusti. Priset för härligheten är 130 kronor. Underhållning, ofta med kända artister, musik och dans och den goda sillen, isterbandet och de bakade potatiserna är inte nog. Ett hyttlag håller deglarna varma och blåser glas att se på och att försöka själv. Tänk, suckar många, att få se precis hur man gör och få prova själv, så spännande . . .

GLASBLÄSNING

I Kosta är det glasbläsning varje dag under semesterperioden (27/6 - 1/8) mellan kl 11 och 16. I Boda är det glasbläsning varje vardag medan Johansfors och Åfors har stängt.

GRAVERING kan man se vissa dagar i juni och augusti. Gravörverkstaden har ändrag utseende på initiativ av gravörerna själva. Där finns nu repinhägnat område för att man skall se bättre och flera hyllor och podier med graverade föremål utställda. Gravörerna är beredda att vara guider också och berätta om sitt arbete.

Också GLASMÅLNING kan man få se vissa dagar, men ej under semesterperioden.

Vanja Sjögren berättar att också viss försäljningspersonal har fått gå en kortkurs för att lära sig om de olika försäljningsrutinerna och hur man tar hand om kunderna. Gott uppträdande och klädsel behandlades också.

Nu kan turisterna välla in genom våra dörrar, de kommer att bli väl mottagna och lämnar oss förhoppningsvis med goda minnen samt fint glas i bagaget.

GLASSKOLAN: FÖRSTA KLASSEN UT

Redan har det gått två år sedan Glas-skolan startade i Kosta. Nu har första kullen "glasstudenter" lämnat skolbänken för att tampas med det verkliga arbetslivet.

Det var i september 1985 som Glas-skolan invigdes och sju elever började sin utbildning. Då var det pompa och ståt och tal av många namnkunniga personer från både skol- och glasvärlden.

Examensdagen 1987 var åtskilligt

annorlunda. Man samlades till en enkel hyttsill som tillagats av lärarna. Långbordet var dukat i skolans lilla hytta och där samsades de avgående sex eleverna med nästa kull, också sex stycken.

Rektor Stig Paulsson och Syokon-sulenten Sören Norman från Lessebo samt rektorn för yrkesdelen i Åkrahällskolan i Nybro, Bo Aspling hade kommit till examen för att skänka glans åt dagen och i någon mån visdomsord till studenterna.

Lärarna Bert Arne Lundgren och Stig Olof Hultmark var nöjda med sina elever. Kom bara ihåg sa Stig Olof "Olle" för eleverna, att de inte är ut-

lärda glasarbetare, men de är gott på väg.

Nu skall eleverna genast ut i arbetslivet. Fem skall arbeta i Kosta och den sjätte väntar besked om en anställning på Johansfors.

De som nu examinerats är Henrik Mattsson, Jens Schmidt, Peter Larsson och Magnus "Keegan" Olsson, som alla skall bli ben- och fotanfångare i Kosta, samt Thomas Moschna som skall göra äpplen och andra massiva föremål i hyttan. Michael Lindqvist, slutligen, väntar på besked om anställning i Johansfors.

Må våra välgångsönskningar följa dem ut i livet.

25 ÅRS ANSTÄLLNING – KLOCKUTDELNING

Detta är ingen nyhet. Som den minnesgodas vet har vi redan i förra numret berättat vilka som fått klockor för 25 års anställning på bruken. Det nya består bara i att vi nu vill visa en bild av jubilarerna.

Från övre raden: Bengt-Erik Jacobsson, Kosta, Vilgot Karlsson, Eriksmåla, Helen Johansson-Leek, Kosta, Göran Johansson, Kosta, Allan Åsberg, Broakulla, Kenneth Ottosson, Broakulla. Sittande fr. v: Yvonne Ahl, Kosta, Gulli Johansson, Eriksmåla, Märta Karlsson, Boda Glasbruk och Eivor Koch, Eriksmåla.

Foto Sten Robért

KURKONZERT

KOSTA BODA
KOSTA GLASBRUK

Werkorchester der grössten und ältesten Glashütte Schwedens

mit
KOSTA MUSIKKÅR
aus **SCHWEDEN**

Dirigent - Robert Sjölin. Solist - Ingela Thorn.

KOSTA MUSIKKÅR DRAR TILL TYSKLAND

Första veckan i juli tänker Kosta Musikkår tillbringa i Goslar i Tyskland. Man tänker ge många konserter och dessutom hinna med att uppleva trak- tens sevärigheter.

Det blir tidig revelj för musikanterna sista måndagen i juni. Då går bussen från Kosta för den 75 mil långa resan till Goslar, som beskrivs som Europas bäst bevarade medeltidsstad.

Där i Tysklands forna kejsarstad väntar ett digert program på att genomföras. Varje dag blir fylld med utflykter och konserter. Musikanterna kommer att få se allt värt att se i den här idylliska staden med sina omgivningar av mäktiga skogar, brusande vattenfall och norra Europas alper.

Naturligtvis kommer det att bli många officiella mottagningar i samband med de konserter man skall ge och man kommer att få ta emot många minnesgåvor. Musikkåren har för sin del laddat upp med massor av PR-material för Kosta Boda och en hel del förnämliga gengåvor av äkta småländskt hantverk i glas.

Till den här resan har man tryckt upp en fin färgbildsaffisch som finurligt gör reklam för både musikkåren och Kosta Boda. 300 ex sitter redan nu uppe för att mana Goslarborna och andra att komma till konserterna.

Efter den hektiska veckan återstår på söndagen den långa resan hem. Måne bussen klara belastningen av souvenirer och kära minnen utöver instrument och nöjda Kosta-ambassadörer.

ETT GRÖNARE KOSTA BLIR ÄN SKÖNARE

Nu kommer det att hända saker på Kosta. Före semestern skall innergården och en del andra områden vara helt förvandlade. Nu fullföljs den plan som vilat några år och som skall göra Kosta skönare.

För några år sedan sattes det nya staketet upp runt fabriksområdet. Redan då fanns den här planen om en fortsatt förvandling av Kosta. Nu fullföljer man planen som alltså vilat en tid och gör Kosta skönare.

Det som nu skall verkställas med rapidfart är en insåning av innerplanen med grönt gräs. Träd och buskar skall planteras och plattgångar anläggas tvärs igenom grönskan. Här och där kommer det att finnas soffor att vila på, säkert mycket välkommet för trötta turistben. Asfalteringen skall fullföljas på en del ytor.

Sopcontainerna som står i änden på bryggan vid vanna 3 skall byggas in med tryckimpregnerat virke. Turistinformationen och lottkiosken skall målas om. Staketet skall riktas upp och på en del ställen rivas för att byggas nytt.

Runt olje- och gasdepån skall träd och buskar planteras i det goda syftet att göra området litet vänligare att se på. Mellan oljedepån och museet, fram till inkörporten, skall det läggas på asfalt.

PERSONALPARKERING

En helt ny personalparkering för 48 bilar skall anläggas nedanför bruket där den gamla hyttmästarbostaden låg. Den och ännu en byggnad, tvättstugan, är redan rivna.

Apropå riva så gäller det verkligen att riva i nu för allt det här omfattande arbetet skall vara klart innan semestern.

Det är en ganska saftig investering det gäller, omkring en halv miljon kronor.

Att komma tillbaka till bruket efter semestern blir rena lisan för själen. Tänk så grönt och skönt det blir.

Foto Sten Robert

VI HAR HAFT PIPPI 150 ÅR

Sveriges äldsta glasbruk har många anor att vara stolt över och många traditioner att förvalta. Nu för tiden kan ett jubiléum inträffa nästan när som helst såsom det sker just nu. Pippi fyller 50 år.

Pippi är det välkända glaset med en luftbubbla i foten, alla vet säkert hur det ser ut. I katalogen kallas designen för Kosta Boda Traditional, men i själva verket vet vi vem som 1938 kom till Kosta och designade Pippi. Det var vår dåtida agent, en importfirma vid namn J H Venom, 104 Fifth Avenue i New York som ville försäkra sig om produkter som skulle passa den amerikanska marknaden.

21 juni 1938 är en Mr. Corcoran på väg till Sverige med S/S Queen Mary. I sällskap hade han sin son och en designer, Mr. R A Hickman. I ett brev som föregick besöket försäkrades att Mr. Hickman "är en designer och konstnär fullt kapabel att sitta ner och förverkliga en produkt och om nödvändigt också tillverka formen."

Det är alltså Mr. R A Hickman som vi skall tacka för tillkomsten av servisen Pippi. Nu skall jubiléet firas bl a med att man tagit fram en förnämlig kartong som innehåller Pippi karaff och sex glas. Det blir en present det, att ge bort till 50-åringar, pensionärer, en älskad pappa på guldbrylllopsdagen eller att ge till direktören vid firmans introduktion på börsen. Omkring tusenlappen bara beräknas priset bli för den förnämliga Pippiboxen med innehåll.

Pippi kommer säkert att fira många fler jubiléer innan den försvinner, om den någonsin gör så.

Line kopierad

OBS-varuhuset i Kalmar/Växjö har en gemensam reklamtidning som delas ut till hushållen. Där hittade vi ett öl/vinglas till extrapris 32:90 för 3-pack. Glaset heter Elegance Spiral och är en maskinjord kopia av Line.

Kosta Bodas formgivning är det många som kopierar och vill tjäna pengar på. Men vårt fina hantverk kan inte maskintillverkas. Skillnaden syns.

Öl/vinglas

Elegance spiral
3-pack

Ord. Obs-pris 45:-

32⁹⁰

PERSONALRABATT

Alla anställda i Kosta Boda har förmånen av att handla i de egna butikerna med personalrabatt. För att kunna komma i åtnjutande av rabatten skall man kunna visa upp ett giltigt personalrabattkort för år 1987.

Alla som är aktiva i företaget har fått sina rabattkort, medan pensionärer, som önskar kort, skall vända sig till Personalavdelningen på Kosta. Ring gärna eller skriv.

Rabattkortet gäller i koncernens samtliga personalbutiker.

Glöm inte om du åker till Eskilstuna att där finns Genses butik i Vilsta industriområde på väg 230 mot Katrineholm (bredvid Skogaholms bageri). Gense har öppet vardagar kl 12 - 17, lördagar kl 10 - 13. Söndagar stängt.

PERSONALNYHETER

BÖRJAT

KOSTA

Uno Lilja	g. glask.
Sverker Pettersson	g. hyttan
Jan Johansson	n. hyttan
Jan Olsson	n. hyttan
Christer Andersson	n. hyttan
Anders Lindberg	n. hyttan
Tuomo Nieminen	g. hyttan
Rickard Holm	g. glask.
Kjell Fransson	g. hyttan
Magnus Pettersson	n. hyttan
Bengt Gullbrandson	verkst. dir.
Katharina Andersson	säljare Sthlm
Marion Fihn	säljare Gbg
Lars Söderberg	elverkstaden

SLUTAT

Torgny Hedvall	g. hyttan
Alve Knutsson	c-lagret
Tommy Gullberg	g. hyttan
Lars-Anders Qvist	g. hyttan
Kjell Ohlsson	g. glask.
Jürgen Kranz	förrådet
Sten Nilsson	uh. avd.
Peter Sand	n. hyttan
Jan Karlsson	n. hyttan
Athanassios Kostakis	g. hyttan
Jörgen Johansson	n. hyttan
Tommy Andersson	n. hyttan
Joel Israelsson	n. hyttan
Signe Augustsson	turistshopen
Ronny Folkesson	g. hyttan
Sverker Pettersson	g. hyttan
Halvard Andersson	förrådet
Morgan Pekkonen	formverkst.
Lars-Åke Lindqvist	säljare Gbg
Olle Mattsson	marknad
Sam Wadin	tekn.
Zeth Nyström	marknad

BODA

Tommy Ericsson	hyttan
----------------	--------

Nils Blom	hyttan
Erling Larsson	hyttan
Krister Svensson	hyttan
Tommy Ericsson	hyttan
Pierre Philipsson	förädling
Märta Karlsson	förädling

ÅFORS

Anders Nilsson	hyttan
Mikael Kraemer	hyttan

JOHANSFORS

Ann-Louise Fransson	hyttan
Sune Andersson	hyttan
Jari Ala	hyttan
Ingela Appelqvist	förädling

Bo Johansson	hyttan
Jari Ala	hyttan
Ulrik Ottosson	hyttan
Slave Zdravetski	hyttan
Livio Perusko	hyttan
Camilla Skymbäck	hyttan
Milica Zdravetski	förädling
Bocica Perusko	förädling

PROVENTUS

PERSONALRABATT 1987.

NAMN _____

KONCERNENHET _____

RABATTKORTET GÄLLER KONCERNENS SAMTLIGA PERSONALBUTIKER.

KORTET SKALL UPPVISAS I KASSAN

VID FÖRFRÅGAN SKALL LEGITIMATION UPPVISAS.

I DEN EGNA ARBETSPLATSENS BUTIK

FÄR KORTET UTNYTTJAS ÄVEN AV NÄRA ANHÖRIG.

DATUM _____

UTSÄNDNING _____

Djurgården succé

Öppnandet av Kosta Boda Djurgården för glas och konst kan redan efter ett halvt års verksamhet notera en total succé.

Mer än 30 000 personer har besökt de fyra utställningar som hittills visats där.

— Stockholms kulturliv har fått ett värdefullt tillskott genom skapandet av Kosta Bodas galleri, en oas där man kan se och njuta av glas, menar många besökare.

Det var i mitten av september förra året som Djurgården invigdes med utställningen "Sjätte sinnet". Sedan dess har ytterligare tre utställningar visats där: "Saturnus", "Tre rum" och "Liné".

De första tre utställningarna hade tillsammans 26 000 besökare, en verkligt stöddig siffra i sådana här sammanhang. Barbro Åkemark, som är utställningsansvarig på Djurgården berättar att hon möter många återbesökare. Dels sådana som återkommer flera gånger för att se samma utställning, dels sådana som kommer till varje ny utställning, stamkunder så att säga.

KONSTFÖRENINGAR

Många konstföreningar och andra specialgrupper hör av sig till Barbro

och ber om visningar på tider då galleriet inte har normalöppet. Över ytterligare tusen personer har, i dom här grupperna, sett utställningarna.

Största intresset drog utställningen "Tre rum" till sig. Det som allra mest attraherade besökarna var möjligheten att få se glaset insatt i olika miljöer, där både glaset i sig själv och miljön var intressant för besökarna. Därtill kom som ytterligare dragplåster att Kosta Boda visade hela sitt ordinarie sortiment för utställningsbesökarna. Denna möjlighet finns ingen annanstans och uppskattades mycket.

"Saturnus" hade trots sin korta utställningstid, bara fem veckor, en rekordstor besöksiffra: 8 000. Publiken var blandad men kanske med ett förtecken av ungdom. Konstfackare, konststuderande, fotografer och andra mediamänniskor. Det var också gott om äldre personer i publiken och många av dem talade uppskattande om den tuffa designen och det kraftigt färgade glaset.

Linnéutställningen sågs av 4 000 personer, den minst besökta utställningen alltså. Barbro Åkemark tror att det berodde på att de flesta pjäserna var mycket dyra att köpa och kanske inte direkt intresserade privatpersoner. Utställningen var dock mycket vacker och fick många fina lovord.

KOMMUNIKATIONER

Att ta sig ut till Djurgården är lätt med de fina bussförbindelser som finns. Det är mest vardagsbesökarna som kommer per buss. På helger promenerar man eller tar bilen, tycker sig Barbro ha märkt. Djurgården är ju Stockholms gröna lunga och drar mycket folk på helgerna främst. För många har det redan blivit ett regelbundet inslag att besöka Kosta Boda Djurgården samtidigt. Öppettiderna är också helt anpassade till stockholmarnas vanor. Endast måndagar är det stängt.

SOMMARUTSTÄLLNING

Just nu, när detta skrivs i början på juni, förbereds sommarutställningen på Djurgården. Den skall öppna 10 juni och Barbro Åkemark räknar med rekordpublik om vädret är bra. Stockholms Rytterspel genomförs i mitten av juni och kommer säkert att dra 50 000 personer ut på Gärdet. Terrängritten på Gärdet är en uppskattad tradition som kan få många att ta en extra liten sväng till Kosta Bodas utställning.

Sommarutställningen heter "Kosta Boda genom 1900-talet. Från Tsarens skål till Kabaleglas".

Nog kan man lugnt konstatera att Djurgårdsgalleriet fyller ett behov och har blivit en glasets och konstens oas.